

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Vycházka a exkurze ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Autorka: Kamila Malinová

Předložená diplomová práce teoreticko - praktického charakteru obsahuje dostatečný počet 105 stran textu, přílohy nemá. Podle stanoveného cíle má být jejím obsahem návrh metodické příručky pro vycházky a exkurze ve vybrané krajinné oblasti uskutečněné v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se zaměřením k tematickému okruhu „Místo, kde žijeme“. Volba tématu je účelná, práce přispívá k vytváření učebních materiálů umožňujících obohacovat výuku.

Úvod teoretické části je věnován otázkám, které se týkají zejména používané terminologie. Diplomantka vycházela z řady odborných publikací, které se věnují problematice metod a organizačních forem výuky. Celkový seznam pro tuto i další části práce obsahuje dostatečný počet 30 položek včetně zdrojů z internetu. Požadavek na vhodnost a rozsah použité literatury je splněn. Citace v textu odpovídají stanoveným požadavkům, diplomantka prokázala schopnost se zdroji pracovat. Podrobné zpracování kapitol 1 až 4 však přesahuje rámec zadání této práce. Nelze souhlasit s konstatováním uvedeným v závěru, že jejím cílem bylo „zjistit, zda se vycházka a exkurze řadí do vyučovacích metod nebo do organizačních forem výuky“, protože to zadání práce neodpovídá.

Kapitola 5 je zaměřena k vycházce a exkurzi, následuje vysvětlení vazby tématu na RVP ZV. Jsou uvedeny klíčové kompetence a vzdělávací oblasti, neboť jedné z nich (Člověk a jeho svět) se vycházky a exkurze týkají.

Metodická příručka tvořící praktickou část diplomové práce je obsažena v kapitole 7 na stranách 38 až 102. Nejprve jsou popsány přípravné hodiny a vycházky pro 1. až 5. ročník, následují exkurze pro 1. až 5. ročník. Vycházky a exkurze se vztahují k oblasti Trutnova a okolí. Uvedeny jsou vždy didaktické cíle, sledované kompetence, použité metody a průběh včetně reflexe a zhodnocení. Součástí textu jsou metodické materiály - pracovní listy. Metodické poznámky pro učitele by měly obsahovat více konkrétních informací, jak s příručkou pracovat, pokud by se nejednalo jen o poznámky pro vlastní potřebu. V úvodu na str. 11 je totiž uveden předpoklad pro využití i pro ostatní pedagogy.

Při celkovém hodnocení DP je třeba konstatovat splnění cíle - vytvoření metodických příruček. Rozsah však mohl být redukován se zaměřením pozornosti na řešení hlavních problémů a uspořádání textu. Například přípravná hodina chápána jako „motivální hodina“ pro exkurzi věnovanou bitvě u Trutnova v roce 1866 je zaměřena na opakování událostí od příchodu Slovanů do roku 1866. Metodika pro učitele je zařazována nejednotně, někde před úkoly, někde za úkoly.

Pokud jde o formální stránku práce, kapitola 2.1 (str. 17 až 20) není graficky dobře uspořádaná. Za stránku 42 je vložen prázdný list. Jednotlivé vycházky - exkurze a přípravné hodiny mohly být uspořádány přehledněji.

Otázka k obhajobě: Jak diplomantka chápe „mimoškolní“ organizační formu výuky (str. 32), když je uskutečňována při školním vyučování? Neměla by tak být označována jen vzdělávací činnost organizovaná neškolním zařízením?

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti a doporučuji přijmout ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 24. 7. 2017

PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.